

Titel: Regaining sanity for the earth

Subtitel: *Why science needs best faith to be responsible. Why faith needs best science to be credible*

Outeur: Klaus Nürnberger

Uitgewer: Xlibris Corporation (Verenigde Koninkryk); Cluster Publications (Suid-Afrika) 2011

Bladsye: 345

ISBN: Hardeband: 978-1-4568-7606-7; Sagteband: 978-1-4568-7605-0; E-boek: 978-1-4568-7607-4.

Die taak van die sistematiese teoloog is om werkbare, verstaanbare, volhoubare, gepaste en realiteitsbewuste modelle van die mens se geloofservaring en -beoefening te skep, analiseer en aan te pas soos nodig. Dit is presies wat Klaus Nürnberger doen in sy nuwe uitgawe *Regaining sanity for the earth* (2011). In hierdie uitgawe verduidelik Nürnberger in alledaagse taal die oorsprong van die ekologiese situasie; die totstandkoming, ontwikkeling en taak van die moderne wetenskap en die noodsaaklikheid van relevante geloofsbeoefening. Die hoofsaak vir Nürnberger is die verhouding tussen geloof en wetenskap, want dit is dié verhouding wat die mens kan begelei na optimale welstand. Die vraag is egter hoe wetenskap en geloof mekaar komplimenteer, want die verhouding word gereeld verkeerd interpreteer. Nürnberger staaf:

A fully explained universe can be meaningless. A profoundly meaningful life can be riddled with untenable assumptions (2011:17).

Regaining sanity for the earth is geskryf vir alle lesers wat die erns van die wetenskap-geloof gesprek begryp. In stede daarvan om 'n alternatief tot moderne en postmoderne wêreldbeelde aan te bied, aanvaar Nürnberger dat die alledaagse lewe van die Westerse mens op moderne fondasies rus. Vir hierdie rede bied Nürnberger 'n pragmatiese verduideliking van die wetenskap-geloof gesprek aan vir eenvoudige gebruik op voetsoolvlak. Dit beteken egter nie dat hy die kompleksiteit en nuanses van die gesprek minag nie, maar eerder dat hy die gaping tussen akademië en diegene buite die akademie wil vernou. Hy vermag dit deur elke belangrike paragraaf in teologiese, wetenskaplike, so wel as alledaagse taal weer te gee en sodoende die leser bekend te stel aan die onderskeie vaktale.

Die outobiografiese insetsels en styl van die boek getuig van Nürnberger se

diep en ernstige besinning oor die onderwerp en verleen familiariteit aan sy bekendmaking, verduideliking en voorstel aangaande die wetenskap-geloof verhouding.

Daar is twee aspekte van die wetenskap-geloof gesprek wat Nürnberger spesifiek aanraak. Die eerste is 'n definisie van realiteit en die tweede is die taak van die wetenskaplike en teoloog onderskeidelik.

Die belangrikste skeidingspunt tussen teologie en die moderne wetenskap is te vinde in dit wat as realiteit beskou word. Moderne wetenskaplikes ag net empiriese observasies as realiteit. Hoewel hierdie benadering al menigte kere onder verdenking geplaas is deur wetenskapsfilosowe, onder andere deur Thomas Kuhn, vind meeste moderne wetenskaplikes 'n empiriese benadering genoegsaam. Nürnberger, in protes teen 'n empiriese benadering, bied "experiential realism" aan as 'n meer gepaste benadering tot die realiteitservaring van die mens. "Experiential realism" hou voor dat realiteit dit is wat beskryf, geanaliseer en gekritiseer kan word; dit wat invloed het in die wêreld. Hierdie benadering sluit meer aspekte van menslike ervaring in, soos byvoorbeeld pyn, geluk, welstand ens. Die mens se ervaring van realiteit is meer as dit wat ons sien, hoor en tas. "Experiential realism" sluit ons ideale, gedagtes en emosies in. Dit beteken dat die mens nodig het om te besin oor meer as die empiriese aspekte van realiteit. Dit is juis waar die sosiale en geesteswetenskappe ter sprake kom. Nürnberger verduidelik:

Experiential realism...explains why the social sciences, the human sciences and the arts must be taken seriously as legitimate pursuits at institutions of higher learning. History of thought, phenomenology of religion and theology have a place in academia not because they claim to possess arcane knowledge of other worldly realities, but because they deal with assumptions and perceptions as historically grown mental structures or 'symbolic universes' (2011:89).

Nürnberger tref 'n definitiewe onderskeid tussen wetenskap en geloof en meen dat moderne wetenskap oor verduideliking, voorspelling, immanensie en kennis gaan. Geloof, aan die ander kant, gaan oor betekenis, visie, transendensie en oortuiging. Dus verskil die taak van die wetenskaplike en die teoloog, want die aspekte van realiteit wat beskryf, geanaliseer en kritiseer word, verskil. Dit gesê, stel Nürnberger voor dat geloof en wetenskap nie in kompetisie is nie, maar mekaar kan komplimenter. Geloof bied oriëntasie aan die wetenskap vir verantwoordelike uitvoer van hul taak. Op sy beurt verleen die wetenskap kredietwaardigheid aan geloof. Dit kan as 'n mutualistiese verhouding beskou word, maar dit vereis dat albei partye aanpassings maak. Wetenskaplikes sal moet erkenning gee aan beide immanensie en transendensie, terwyl gelowiges 'n onderskeiding moet tref tussen transendensie en die bonatuurlike.

Die laaste gedeelte van die boek is spesifiek gewy aan 'n herinterpretasie en verstaan van wat geloof behels; waarna transendensie verwys; die gebruik van die Bybel en tradisie en hoe Christene hulle identiteit kan verstaan in 'n wetenskapsgedrewe wêreld. Hierdie is 'n baie belangrike saak vir Nürnberger, want geloof het publieke implikasies. Hy verduidelik:

The reconceptualisation of the Christian gospel offered by the Reformation struck at the very foundations of medieval European society including the institutional church (2011:278).

Dit is deel van die tradisie van die Christelike geloof om werkbare, verstaanbare, volhoubare, gepaste en realiteitsbewuste modelle van die mens se geloofservaring en beoefening te skep, analiseer en aan te pas soos nodig - vanaf die Ou Testament deur die Nuwe Testament en Reformasie tot by die wetenskap-geloof gesprek vandag. Nürnberger skryf:

Theologians cannot continue as if they were living in biblical or medieval times. If their faith cannot integrate the best insight that is currently available, believers cannot hope to be taken seriously. They cannot even take themselves seriously, because in the depths of their hearts, they know better (2011:277).

Regaining sanity for the earth is 'n bate vir enige versameling. Dit is 'n wonderlike inleiding tot die wetenskap-geloof gesprek, want Nürnberger bespreek die filosofiese wortels van die huidige Westerse kultuur; wetenskaplike teorieë soos die Oerknal, entropie, 'emergence', biologiese ewolusie, die ontwikkeling van verstand; en die nodige herkonseptualiseering van transendensie vir relevante geloofsbeoefening. Nog meer, stel Nürnberger voor dat beide die wetenskap en geloof 'n enkele oorhoofse kriteria gehoorsaam:

...a dynamically evolving vision of the comprehensive optimal well-being of individuals and communities within the comprehensive optimal well-being of their entire social and natural environments (2011:14).

Hierdie uitgawe sal die welstand van elke leser bevorder.

GYS LOUBSER

DTH STUDENT AAN DIE FAKULTEIT TEOLOGIE, US.

(ONDERWERP: WENTZEL VAN HUYSTEEN SE POSTFUNDERINGS-BENADERING TOT INTERDISSIPLINARITEIT)